РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA"

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 17-го падолиста 1917. Ч. 136. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, November 17, 1917. No. 136.

ПЄТРОҐРАД СТОЇТЬ В ОГНИ.

В инших містах Росії анархія і погроми проти Жидів змагають ся.

Заповідають утворене коаліційного соціялїстичного правительства.

Італійці ставлять завзятий опір над долїшною Піяве, однак на північи уступають.

Домашна війна в Росії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПОБІДА БОЛЬШЕВИКІВ НАД КЕРЕНСЬКИМ.

ПЄТРОҐРАД, 13. падолиста. (Спізнена телеграма). — Положенє в Росії є близке до полагодженя. **Правдоподібно буде утворене коаліційне соціялїстичне правительство.**

Керенський поніс цілковите пораженє.

Велика битва на передмістю і в околиці Петроґраду. 2.000 жертв.

До великої битви прийшло на передмістях Петроґраду і вона покінчила ся утечею провідника провізоричного правительства; козаки, які його підпирали, утікли в нелад'і.

Війска большевиків по завзятій битві відзискали Ґатчину і Царське Село. Як доносять, жертви доходять до 2.000 людий.

В Москві виносять жертви в людях 2.600.

В Москві битва на улицях міста покінчила ся завішенєм оружа. 2.600 осіб убитих і ранених.

Большевики є готові взяти під розвагу уступленє Леніна і Троцького, але жадають переведеня їх власної програми і відповідного числа місць в новім кабінеті.

В Пєтроґраді панує спокій; лад привернено назад в цілости.

Петроґрад стоїть в огни.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 15. падолиста. — Часописи зі Стокгольму доносять на підставі оповіданя подорожних, які прибули вчера вечером до Гапаранди з Фінляндії, **що Петроґрад стоїть в огни.**

В Києві і инших містах панує анархія і погроми.

В Києві і в инших містах поширюєть ся анархія до неймовірних розмірів. Притім улична товпа допускаєть ся протижидівських погромів.

Першим кроком нового правительства буде заключити мир.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

КОПЕНҐАҐЕН, 15. падолиста. — Телеграма з Гельзінґфорсу до часописи „Політікен" доносить, що військовий комітет одержав телеграфічно останної ночи отсї вісти:

„Коли революційні війска заняли Ґатчину, Керенський з 3.000 до 5.000 війска уступив на полудне. Тоді видано розказ, щоби відтяти йому відворот, і була вістка, що часть північної армії вдарила на нього зі заду.

„Здаєть ся, що нарід втратив довірє до Леніна і Троцького. **Є стремлїня, щоби утворити соціялїстичне революційне коаліційне правительство, в склад котрого війшли би представники всїх партій, з виїмком партій, які заступають богаті верстви.**

„Першою задачею сього нового правительства буде заключити з неприятелем мир".

Або спільне соціялїстичне правительство або домашна війна.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

СТОКГОЛЬМ, 15. падолиста. — Російські подорожні, які прибули з Пєтроґраду до Гапаранди у вівторок, кажуть, що війска Керенського не війшли в понеділок до Петроґраду і вони не вірять, щоби вони могли війти, бо залога столиці, яка числить около 50.000 війска, позістала вірною большевикам.

Після оповіданя тих Росіян, справа Керенського не була популярна з причини його становища проти мира. Коли би большевикам вдало ся заключити мир, — говорять вони дальше — тоді будуть вони всюди ґорою. Цїла надія спочиває в утвореню коаліційного кабінету. **„Коли би не вдало ся утворити такого правительства,** — заявили вони — **то прийде до домашної війни".**

Революційний комітет стараєть ся о поживу для Петроґраду.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Революційний комітет в Петроґраді, як се доносить телеґрама з Гапаранди, видав зарядженя в справі заосмотреня в поживу російської столиці. Пороблено також заходи, щоби побільшити засоби збіжа і робітники одержали приказ вести сю працю дальше без перестанку.

Німецькі соціялісти вислали большевикам желаня.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

СТОКГОЛЬМ, 15. падолиста. — Екз. комітет німецької соціялїстичної партії вислав до місцевих часописий російських большевиків телеграму з просьбою, щоби її переслали до Петроґраду. В ній складають вони желаня большевикам з нагоди „здобутя політичної власти". В телеграмі висказують вони надію, щоби большевикам пощастило ся присилувати до мира без здобутків.

Німецька і австрійська преса про завішене оружа.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

БЕРЛІН, 14. падолиста. — **До мирового маніфесту російських большевиків віднесла ся берлінська преса загалом прихильно. „Форвертс", орган соціялістів, і „Ґерманія", орган католиків, підносять питане, чи большевикам вдасть ся задержати власть у своїх руках.**

На питане, чи воюючі держави згодять ся на заключенє тримісячного завішеня оружа, каже „Форвертс", німецьке правительство дасть притакуючу відповідь, заявляючи рівночасно, що воно не має наміру робити заборів або згодити ся на забори коштом Німеччини.

„Німецькі соціялісти, — пише дальше „Форвертс" — **не годять ся на всі теорії большевиків, але признають їх за соціялістів і своїх товаришів. Тому радо приймають до відома предложенє большевиків, вважаючи його гідним соціялїзму і богато обіцюючим".**

Часопись „Ґерманія" каже, що тимчасове заперестанє ворожнечі між Росією і центральними правительствами довело би до скоршого заключеня мира. Німеччина і Австро-Угорщина скоро згодили би ся на часове завішенє оружа і російські союзники не могли би уйти перед наслїдками такого кроку.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

АМСТЕРДАМ, 14. падолиста. — Австрійські часописи подають звіт урядової агенції пресової, в якій говорить ся, що ані віденське ані німецьке правительство не одержало від російського правительства формального предложеня в справі мира ані в справі завішеня оружа, і що як довго нове російське правительство не зробить центральним правительствам предложень, вони в тій справі нічого починати не будуть. **Коли би большевикам вдало ся взяти верх в Росії і коли би вони зробили предложенє в справі мира,** говорить ся дальше в сїм донесеню, **австро-угорське правительство сейчас порозуміеть ся зі своїми союзниками і представить спільне становище.**

НА ІТАЛІЙСЬКІМ ФРОНТЇ.

На північи німецькі війска посувають ся дальше наперед.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

БЕРЛІН, 15. падолиста. — **Німецькі війска на північнім фронті посувають ся дальше на полудне від Фонкасо і Фельтре.**

Над долїшним бігом ріки Піяве не зайшла жадна важнійша зміна.

Італійці здержують наступ Німців над долїшною Піяве.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

РИМ, 15. падолиста. — **Італійці ударемнили поновні зусиля Німців, щоби перейти ріку Піяве. Наступ неприятельських війск, яким перед кількома днями вдало ся в двох місцях переправитись на західний берег ріки, здержано.**

В горах, на північнім боєвім фронтї, Італійці уступають назад. Передні сторожі, які були на горі Томатіко і на полудне від Фельтре, уступили на заздалегідь приготовлені становища.

Урядовий звіт звучить:

„Неприятель розпочав сильний наступ на нашім фронтї в горах, почавши від Асіяго аж до долини ріки Піяве.

„З гори Томатіко наші передні патрулї уступили на передше приготовлені становища після довшого успішного опору. Наступ неприятеля в напрямі просмику Кверо відбито.

„На рівнині битва триває дальше. Поновні зусиля неприятеля, щоби переправити ся через ріку Піяве, ударемнено. Війска, які давнійше перейшли на західний берег ріки коло Ценсон і в багнистій околиці між Піяве а Піяве Векчія, находять ся під огнем нашої артилерії і гармат наших кораблів".

Італійці роблять заходи, щоби забезпечити Венецію перед неприятелем.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 14. падолиста. — В міру того, як боєвий фронт щораз більше зближаєть ся до Венеції і доля сього історичного міста по 50 лїтах спокою стає знова зависимою від воєнного щастя, італійське правительство робить все, що лише лежить в його силах, аби забезпечити цінні памятники перед слїпою бішеностию війни.

Одногодинне бомбардованє, скоро німецько-австрійські війска зможуть зблизити ся до Венеції на віддаль стрілу, може знищити неповоротні скарби віків. Тому зроблено все можливе, щоби усунути найменьшу тїнь якоїнебудь причини, під покривкою котрої неприятель мав би право вважати Венецію за кріпость або взагалі за якусь оборонну місцевість. Не позволено навіть людям в жовнірських уніформах входити до міста. Цивільне населенє одержало безплатний виїзд з міста.

Телеґрама бюра „Зєдиненої Преси" доносить, що образи Тіціяна, Веренеза і инших славних малярів зістали вже перевезені до Фльоренції.

Поміч аліянтів для Італії може прийти допевра за кілька днів.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 14. падолиста. — Ґен. Моріс, головний директор воєнних операций в ґен. штабі, зложив нині отсю заяву:

„Положенє Італії є незвичайно критичне і позістане таким через кілька найблизших днів. Коли Італійцям не вдасть ся задержати у своїх руках боєвої лінії над рікою Піяве, є річию зовсім певною, що Венеція упаде. Задержанє боєвої лінії над рікою Піяве зависить від самих Італійців, бо вони доперва за кілька днів можуть надіяти ся прибутя анґлійсько-французьких війск на боєвий фронт".

Ґен. Моріс не привязує великого значіня до успіху німецьких війск, яким вдало ся вже перейти в однім місци ріку Піяве, бо сила тих війск, які находять ся на західнім березї, є мала і Італійці можуть з ними змірити ся.

„Італійська боєва лінія над рікою Піяве — заявив він дальше — **є найкоротша і її первісно визначив був ґен. Кадорна, коли розпочав відворот. Слїдуючу оборонну лінію становить ріка Брента, а по ній відтак ріка Адижа. Однак обі сї лінії будуть довші ніж над рікою Піяве.**

„Італійцям грозить небезпека від північного фронту, то є від фронту в горах. **Коли неприятелеви вдало би ся його переломити, італійським війскам на рівнині грозить відтяте.** З другої знова сторони гірський фронт можна розмірно легко оборонити.

„Є отже також богато причин, які кажуть надіяти ся поліпшеня італійського положеня".

———o———

В АНҐЛІЇ:

Становище анґлійського премієра захитане.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 15. падолиста. — **Лорд Нортклїф відкинув пропозицію, яку зробив Ллойд Джордж, президент анґлійського кабінету, предкладаючи йому новоутворений уряд міністра воздушної оборони.**

В довгім листі до президента Ллойда Джорджа лорд Нортклїф вияснив свою відмову, висказуючи невдоволенє з деяких метод адміністрації Ллойда Джорджа, а передівсім з причини відносин супроти Злучених Держав. Лорд Нортклїф заявив вкінци, що хоче позістати независимим.

Анґлія робить приготованя на случай нападу Німців.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 14. падолиста. — Міністер фінансів, Бонар Лов, заявив нині в палаті послів:

„Воєнний кабінет бере під розвагу всї можливости нападу Німців на Анґлію".

Ся заява була відповідию на поставлені інтерпеляції в сїй справі з приводу ріжних нових поголосок щодо намірів Німеччини.

В останних тижнях розійшла ся була поголоска, що Німці копають тунель попід канал, щоби дістати ся ним до Анґлії і зробити на неї напад. Сю працю мали Німці розпочати ще в часї, скоро лише заняли побереже Бельґії.

Инші поголоски про намірений напад Німців на Анґлію походять з боєвого фронту. Підставою до сих поголосок є видане німецьким штабом і роздане поміж жовнірів підручників для науки анґлійської мови.

———o———

Клємансо іменований новим президентом французького кабінету.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПАРИЖ, 15. падолиста. — **Жорж Клємансо, звісний політик і редактор, згодив ся приймити утворене нового кабінету на місце кабінету Пенлєве, який подав ся до димісії.**

Клємансо відбув в Елізейській палатї більше ніж одногодинну конференцію з президентом Поанкаре. Після неї проголошено урядово, що президент поручив йому утворити новий кабінет, на що він згодив ся.

———o———

Анґлійські війска зближають ся до Єрусалима.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 15. падолиста. — Урядовий рапорт про воєнні операції в Палестині звучить:

„Наша піхота і війска гірські поступають дальше наперед. Ґен. Аленбі доніс вчера, що його війска заняли зелізничий шлях в околиці Ель-Мансура і Назна, а також зелізничий шлях, який веде з Дамаску до Єрусалима.

Втрати, які потерпіли у вівторок турецькі війска, є тяжкі. В одній лише місцевости Катра похоронено 400 Турків. Число Турків, взятих у вівторок в полон, переходить 1.500. Воєнна добича складаєть ся з 20 машинових крісів і 4 гармат".

ВАЖНЕ ДЛЯ ПП. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ЧАС. „СВОБОДА".

Сим повідомляєть ся ПП. Передплатників, що повідомленя про скінчене передплати, як се доси практиковано, не будеть ся на будуче висилати. Причиною сього є значна підвишка почтових оплат на листах. Длятого просимо, щоб кождий передплатник звертав пильну увагу на дату скінченя реченця його передплати, яка находить ся при кождій адресі, наклеєній на часописи. Примірои: 14|18 належить розуміти, що передплата часописи кінчить ся 14-го січня 1918 року. Колиж передплатник до 10 днів по скінченю передплати не відновить її, то дальша висилка часописи буде йому здержана. Сподіваємось, що ПП. Передплатники прикоровлять ся до сеї постанови, та будуть завчасу спішитись з відновленем передплати.

Адміністрація „Свободи".

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
to United States:	в Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
to Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.00 per 3 months	на пів року $1.75
$1.75 per 6 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

З біжучої хвилі.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

З днем 20. падолиста вийде в житє нове розпорядженє департаменту війни в справі нового поділу на кляси осіб, належачих до військової служби.

Кождий мущина, який є обовязаний до військової служби, одержить карту з питанями, на які треба точно відповісти. Хто такої карти не одержить, повинен зголосити ся особисто в своїм місцевім реджістраційнім борді і таку карту зажадати.

На питаня треба відповісти точно і правдиво. Хто не вміє анґлійської мови, нехай візьме собі до помочи довіреного чоловіка, який анґлійську мову добре розуміє.

Хто занедбає сповнити належито свій обовязок, може наразити себе на кару і ріжні клопоти. Хто в приписанім часї не зашле карти, як сього приписи вимагають, буде покликаний де військової служби разом з тими, котрі належать до першої кляси.

Розсилка карт має розпочати ся вже за кілька днів і має тривати через 20 днів. Хто з реджістрованих змінив місце побуту, повинен сю зміну зголосити.

Вкінци звертаємо увагу інтересованих, щоби точно читали часопись, в якій будуть подані всї важнійші інформациї в сїй справі.

Як звісно, в новім австрійськім кабінеті находить ся пораз перший в історії Австрії міністер Українець, др. Іван Горбачевський. Його іменованє — як доносять польські ґазети — викликало велику радість між австрійськими Українцями, які з того приводу вислали до міністра д-ра Горбачевського телеґраму, висказуючи рівночасно своє вдоволенє, бо в його іменованю бачать вони зворот правительства в галицькій полїтицї, заповідь висвободженя Українців зпід польського пановання і початок пановання Українців у східній Галичині.

Згадуючи про сю обставину, польська преса в один голос затрубіла, що таке становище австрійського правительства нарушує „історичні права" польського народу в Галичині...

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Вчерашні телеґрами донесли про важні зміни в політичній ситуації в Европі:

Лорд Норткліф, котрий був орудєм, яке повалило свого часу Асквіта і поставило на чолї анґлійського правительства Ллойда Джорджа, не згодив ся на зроблене йому предложенє, приймити місце в кабінеті міністрів.

Помимо сильної опозиції зі сторони лорда Норткліфа анґлійське й американське правительство признають, як здасть ся, що Ллойд Джордж має зістати дійсним диктатором всїх аліянтів.

Клемансо, приймаючи становище президента французького кабінету, заявив, що є вправді „деякі малі трудности", але він має надію, що їх дасть ся полагодити в протягу доби.

В Лондоні ходять поголоски, що Німеччина в протягу кількох днїв проголосить свої услівя мира.

Берлїнська преса висказує переконанє, що упадок Ллойда Джорджа, який вона вважає за певний, промостить дорогу до мирових переговорів.

В ЧІМ СИЛА УКРАЇНИ?

(На основі ориґінальної кореспонденції, висланої з Росії 3. липня 1917).

...Отже такого взриву, такої сили національної рішучо ніхто, не то ми, що не знали обставин, але навіть ті, що серед тих обставин жили, не сподівали ся. Цїлком не відчуваєть ся, що се нація столїтями гноблена і щойно тепер, з настанєм вільнїйшого часу, підіймає голову, будить ся до нового житя. Здаєть ся, що вона все жила, все була в безнастанній боротьбі, і що лише тепер з більшою ніж звичайно енерґією стала за оборону своїх прав. **Таку житєву силу, такий орґанізаційний хист потрафив сей нарід виказати протягом сих чотирох місяців, що не то, що з ним тепер всї числять ся, але що більше, Москалї починають страхати ся, що за яких 50 до 60 лїт ми не тільки дорівнаємо їм, але можемо навіть взяти їх за чуб!**

Алеж бо і боротьба йде тепер! На житє і смерть! Все, що тільки живе і що трохи памятає на своє українське походженє, орґанізуєть ся. **Не лише сама Україна, але цїла Росія, цїла Сибір заляті українськими орґанїзаціями.** А всї гуртують ся під кличем: „Широка автономія України". Колиж уряд почав криво дивити ся на сей рух та заборонив другий український військовий зїзд, то сеї заборони ніхто не слухав; навпаки, обявлено, що се насильство і що відтепер російський уряд не має до нас права. **Ми самі будемо будувати підвалини під автономію.** Військовий зїзд відбув ся: в нїм брало участь около 2.500 делеґатів, які заступали собою 2 мілїони (мілїони!) зоруженого українського народу. **На зїзді ухвалено, що у всїм будуть слухати Української Центральної Ради, яка творить властиве тимчасове українське правительство, а її домаганя попре українське військо силою.** Утворила ся навіть військова орґанїзація, видаючи гасло: „Вільна, самостійна Україна", але на разї (кажу на разї, бо як російський уряд буде дальше ворожо відносити ся до нас, то хто його знає!) не має богато прихильників. Всї Українці, що служать у війську, виділюють себе самі (не чекаючи на дозвіл правительства, бо воно на се не згодилось би) в окремі полки, батальони, роти... Утворено три українські корпуси і праця в сїм напрямі йде дальше.

А часописий, а журналів, а книжок, а брошур — то й не почислиш. В самім Києві виходить 4 українські дневники, цїла маса тижневників, а про инші то й не говорю. **Майже всї ґуберніяльні та повітові управи перейшли в наші руки, а тепер іде боротьба о захопленє міст в свої руки.** Орґанїзація виглядає тут так: Кождий повіт на Україні має свою повітову українську Раду, ґубернія має ґуберніяльну, а ними всїми руководить Українська Центральна Рада, на чолї котрої стоять Грушевський та Винниченко.

Військові орґанїзації підлягають розказам Ґенеральної Української Ради, на котрої чолї стоїть Петлюра, а на чолї селянських орґанїзацій стоїть Селянська Спілка з головою Ковалевським. Отся Селянська Спілка має задачу подібну як галицькі читальнї „Просьвіти", а в части як кружки „Сільського Господаря". Протягом перших трох місяців Спілка заснувала около 6.000 своїх філїй по селах. В деяких записали ся в члени всї мешканці до одного! Найслабше зорґанїзоване доси робітництво (під проводом Винниченка), хоч воно вже також має цїлий ряд своїх орґанів.

Отже — бачите — наші **не сплять, а працюють на всїх полях, серед усїх верств і в усїх напрямах.** А все йде так добре у великій мірі завдяки вмілій полїтиці проф. Грушевського, який виказав доси надзвичайний орґанїзаційний талан та полїтичний хист.

Для доповненя образу годить ся подати нашу **працю на поли шкільництва.** Вправдї тимчасове російське правительство дало дозвіл на разї тільки на народні українські школи, але ґуберніяльні Ради засновують на власну руку і всї инші, головно середні українські школи. Праця йде дуже поспішно. Був всеукраїнський зїзд педаґоґів, устроєно цїлий ряд курсів для учителїв по українознавству, опрацьовано, а по части вже видано цїлий ряд підручників як для народних так і для середних шкіл. На сїм поли ми були дуже бідні і приходить ся брати ся за дїло від самого початку. До сього прилучають ся ще технїчні і воєнні трудности. Щодо правописи то на педаґоґічнім зїзді згодили ся, щоби до шкільних підручників приняти галицько-українську правопись з дрібними конечними змінами. Тут головно виказують свою справність: Чепіга, Стешенко, Сірий та Русова.

На день 30. н. ст. вересня визначено реченець на вибори до Установчих Зборів (конституанти) і передвиборча боротьба вже почалась. Є надія, що вибори для наших випадуть добре. Боротьба буде страшна, бо **проти нас стануть** не лише **ті російські партії,** які відносили ся до нас ворожо, але **всї без виїмку.** Се оказало ся вже тепер при виборах в ґуберніяльні та повітові Ради. Чорносотенщина не спить, гуляє як і передше, тільки біда, що не має за собою полїції і справа їй тепер не ведеть ся...

Коротко можу сказати ще раз, що всю будучність ми опираємо на праці. Робітників нам треба без числа. А кілько Ви підготовляєте їх в Америці, здалека від воєнної заверухи? Як іде Ваша праця?

Програмова статя волинського „Громадянина".

В 1-шім числї часописи „Громадянин", яку видає Волинська Українська Рада і яка виходить раз на тиждень в місті Житомірі, читаємо під датою 18. мая 1917 р. ось-таку статю:

Ярмо царської неволї народ скинув. Великим, правдивим гнївом своїм змів старий трухлявий лад. Отверзли ся уста народні. З тяжким напруженєм усїх сил своїх до праці, до будови нового ладу в державі всї народи, що заселюють Росію, приступили. В сей час і свій голос підносимо. З першим українським часописом на Волині на люди виходимо. На прапорі свому пишемо: „Громадянин". Сим виявляємо глибоку пошану до Людини, до сьвятих прав її, прав громадянина. Людина — особа незаймана, переконанє, віра її непорушні. З людий громади складають ся. Кожда громада, як і кожда людина, має свої права. Сих прав, прав голосно говорити про свої потреби, вільно збирати ся і т. и. безкарно порушати не можна. Тільки правдивий, швидкий суд може недозволити, або заборонити людині, чи громаді, щонебудь робити. З громад народи складають ся. Віримо, що кождий народ на своїй землї, тій землї, що споконвіку заселює й на всьому просторі її, має повнє право порядкованя. Кождий народ у себе вдома вкладає таке право, яке йому до сподоби. Народоправство — ось наше гасло! На всьому просторі землї української державним господарем є народ український. Воля українського народу повинна виявляти ся в Українському Соймови (Думі), вибраному з усеї людности України на підставах вселюдного, рівного, тайного й простого голосованя.

Отже вимагаємо повної, національно-територіяльної автономії України.

На нашій Україні від віку живуть инші народи: Жиди, Поляки, Руські, або Москалї і т. д.

Український народ ніколи нікого не давив, ніколи нікого прав не позбавляв. Кождому народови, нашому сусіді, повинні бути забезпечені повні національні права меньшости. Разом із ними, як рівний з рівним, вільний з вільним, спільно будемо працювати задля добра й щастя України.

Всї-ж народи російської держави, від сього часу вільні, повинні творити одну спільну Народню Федеративну Републику, або як кажуть: Демократичну федеративну Републику.

Найпершим нашим завданєм уважаємо: підготовляти народ наш до Установчої Ради, де він виявить свою волю, зважати на правдиве та користне нашому народови, трудовому селянству, вирішенє земельної справи, а також на полїшенє долї робітничого люду.

Всяким способам єднаня та ґуртованя нашого народу та нашої осьвіченої громади й особливо Селянським Спілкам (союзам), яко способу гуртованя селян, будемо пильну увагу присьвячувати.

В тімсамім числї „Громадянина" помістив п. Гнат Журибіда слїдуючу статю:

Скрізь по всїй нашій Волині, по сусідних київській та подільській ґуберніях, по херсонській ґубернії, далї за Дніпром по ґуберніях чернигівській, полтавській, катеринославській, харківській та на далекій Кубанї — скрізь живе наш народ, що нашою українською мовою говорить. Ще живе наш народ і під Карпатами, де тепер війна йде, в Галичині та Буковині й навіть на самих Карпатах, в Угорщинї. Широкий се простір. Богато нашого народу на сьому просторі живе, вчені люди кажуть більш, як трийцять мілїонів. Рідний наш край богатий: досить є й ліса й степу й води, досить і ґрунту родючого. Споконвіку наш народ у своїй Україні живе. Діди, прадіди наші не мало крови пролили, захищаючи її від хижих ворогів. Всього в нас досить є, тільки народ наш не має долї. Давно вже стала ся велика кривда нашому народови. Діди та прадіди наші захистили нашу Україну від ворога чужинця та не змогли захистити своєї землї від зайд панів та своїх перевертнів, що забувши страх та занехаявши сумлїнє в пани пошились. Забрали пани від людий землю і стала наша земля — не наша. Понастановляли пани всякого начальства, ґубернаторів, станових, урядників та стражників, щоб їх берегли, а людий на наймитів повертали. Навіть до того дійшли, що почали з мови нашої кпити ся. Вже людина в них не людина, а мужик і мова в неї мужича. Пильнувало начальство, щоб люди не довідали ся, як жили наші прадіди, як вони волю добували та права свого доходили, не давало шкіл добрих, путящих. У темноті, серед страшних злиднів скнїв наш народ. З господаря в наймита панського повернув ся.

Але прийшов час, настала пора. Скинули вже ґубернаторів, станових та стражників. Пора всїм голосно сказати, що на нашій землї ми господарі. Що та земля, котру потом і кровю своєю поливали прадіди наші, нам належить. Що мова наша не мужицька, не наймитська. Мова наша такасама, як мови других народів, — є дар Божий.

Скрізь по всїх урядах — в суді, в волости, в земстві, всї папери повинні нашою мовою писати ся, щоб усяке розуміло, що до нього говорять, що до нього пишуть. В церкві також нашою мовою правити треба, щоб всяке розуміло молитву до Бога.

В школї повинні даремно, без гроший, наших дїтий вчити і на нашій рідній мові, щоб наука на користь нашим дїтям була.

Далї треба, щоб право на нашій Україні ми собі самі вкладали. Ми тепер голосно повинні сказати, що кривдити других народів, що від давна живуть з нами на нашій Україні, ми не хочемо. Нас занадто довго й тяжко давили й ми знаємо, як то гірко жити тодї, коли давлять, затим не хочемо й не будемо нікого давити. Наші сусїди Поляки, Жиди й Руські повинні однакове з нами право мати на вільне житє. Ми зі всїми в злагоді будемо жити, хто хоче разом з нами працювати задля добра й щастя трудівничого люду та нашої України.

Волинське духовенство й українська справа.

Епархіяльний зїзд волинського духовенства та мирян, котрий був недавно в Житомірі, досить ясно осьвітив нам, яку позицію заняло духовенство в українській справі. Перший вільний зїзд духовенства пройшов під гаслом готовости волинського духовенства в його більшій частині (майже цілком) стати на український національний ґрунт і далї в своїй культурній праці йти рука в руку з народом та з українською інтеліґенцією. Щоб се стало ясним для всїх, ми тут подаємо ті резолюції зїзду, які торкають ся української справи. Ось вони:

„Зїзд висловлює своє переконанє, що розвиток України буде можливим тільки при автономії України і що автономія України не ослабить, але зміцнить російську державу.

„Епархії України, як то було і в давні часи, єднають ся в автономну київську митрополію, залежну від всеросійського патріярха; воно так, як колись вона залежала від патріярха царгородського.

„Зїзд гадає, що духовенство повинно твердо стати на ґрунті тісного поєднаня з народом, повинно бути демократичним, щоб, ідучи рука в руку з народом, вести його шляхом релїгійно-морального і національно-культурного розвитку.

„В духовних школах з початку нового академічного року треба ввести научанє української мови, а викладаючи ґеоґрафію, треба звертати увагу на ґеоґрафію і етноґрафію рідного краю; викладаючи російську історію, треба звертати особливу увагу на історію України.

„В жіночих епархіяльних школах з початку нового академічного року треба ввести навчанє української мови, ввести історію України та Волині, а також історію української лїтератури, ввести ґеоґрафію та етноґрафію України.

„В духовній семинарії в жіночих школах треба звертати особливу увагу на те, щоб церковна історія була доповнена відділом історії західно-руської церкви.

„Наука церковна (проповідь, казанє) повинна бути невідмінною частиною Служби Божої. Мовою тої науки повинна бути мова місцева; звичайно, треба стерегти ся вульґарних виразів, підбираючи на їх місце відповідні синоніми.

„Зїзд витає поєднанє духовенства з народом на українському національному ґрунті. Всїми засобами треба дбати о те, щоб між пастирями та паствою не було національної ріжниці. Для сього треба вживати як в семях, так і на людях рідної мови, треба вернути ся до національної одежі, старати ся про відродженє рідної пісні взагалї і зокрема — стародавних духовних пісень Богогласника.

„Зїзд витає поєднанє духовенства з учителями народної школи, з земськими й кооперативними діячами та иншою сільською інтеліґенцією на українському національно-культурному ґрунті.

„Зїзд цілком прилучає ся до резолюцій зїзду працьовників початкової школи вол. ґуб. 4—9 цьвітня біжучого року щодо українізації початкової школи, а також шкіл двоклясових і второклясових".

Висловлено бажанє, щоб неофіціяльна частина епархіяльної часописи видавала ся на двох мовах — почасти російській, почасти українській.

З поданих резолюцій видно, що волинське духовенство зрозуміло досить ясно, що вся його будуччина в тісному звязкови з народом і що тільки при умові національної едности з народом воно буде мати свою підставу для свого істнованя.

А. П.

(„Громадянин", чч. 1 і 2).

Про календар У. Н. Союза на 1918 рік.

Недавно появив ся в розпродажи Календар У. Н. Союза на 1918 рік. Звичай велить, що купець захвалює свій товар, який має на продаж. Хоч календар не є звичайним товаром, але добром, призначеним на скріплене умових сил, то мимо сього він є на продаж і належить згадати про нього та припоручити до читаня.

Звичайно буває так, що коли появить ся книжка, то хтось посторонний перечитує її уважно, а опісля подає свою критику прилюдно в ґазеті. На жаль, на українській еміґрації в Америці ще далеко до сього. Тут діеть ся навпаки: Коли би засьвітило золото, то знайдуть ся безвстидники, які болотом обкидають всьо, що добре і гарне. Тому видавці календаря не лише, що не можуть числити на безсторонну критику, але противно, вони мусять бути приготовані на напасти, клевети, безпощаднє нищенє книжки тому, бо вона українська і писана для українського народу.

Від себе може заявити видавництво, що календар У. Н. С. на 1918 рік є зредагований дуже совісно і старанно. Матеріял дуже цікавий і ріжнородний. Перше місце займає в нїм українська справа. Уміло є зібрана коротка праця на Україні по революції в статі під заголовком „Воскресенє народу". Кромі сього є зібрана коротко історія галицької України та української еміґрації в Америці за останний період. Український відділ є дуже богато ілюстрований оригінальними образками з українських земель, та переплїтаний українськими віршами.

Попри український відділ важне місце займає російська революція, а дальше відділ американський. В сїм остатнім зображена наша нова вітчина кількома короткими статями на ріжні теми, та богато ілюстрована ріжнородними американськими образками. Редакція календаря завдала собі труду представити Америку в початках її визвольних змагань, які так дуже подібні до визвольних змагань України. Тому кождого Українця можуть сї статї спонукати до думаня про щастє рідного краю.

Непослїдне місце займає популярно-науковий відділ. Тут уважала редакція календаря на се, щоби дати читачам в приступній формі матеріял історичний, астрономічний, ґеоґрафічний, ґеолоґічний; дальше наука про здоровлє, про здобутки на поли техніки та праці є подані у відповідний спосіб.

Наконець годить ся згадати, що напрям цїлого календаря є наскрізь морально-культурний. До ублагороднення людського духа повинна стреміти і українська еміґрація, як що вона має займити місце між просьвіченими і культурними народами.

Видавці сьвідомі недостач в календари; але ніяка робота не може бути досконалою, бо другі не мали би що поправляти; в тім саме лежить стремлїнє до досконалости.

Ціна календаря (50 центів!) є дуже приступна — може навіть не виплатить ся наклад. Українська суспільність має нагоду перечитати дещо хосенного і оцінити вартість щирої праці.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Нова поборова система.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Міністерство війни рішило ся завести нову систему побору рекрутів до американської армії, поділивши реґістрованих мущин на 5 кляс. На перший поклик піде перша кляса, відтак по черзі друга, третя, четверта і пята. В тій цїли кождий реґістрований мущина одержить листу з питанями, яку має виповнити і доручити військовій комісії. По одержаню лїст комісія на основі відповідий приділить кождого реґістрованого мущину до одної з понизших пятьох кляс.

I. кляса; належать:

Нежонатий мущина, котрий нікого не удержує.

Жонатий мущина, з дітьми або без дітий, або батько осиротілих дітий, який відказав ся удержувати свою родину.

Жонатий мущина, якому удержанє дає жінка.

Жонатий мущина, з дітьми або без дітий, або батько осиротілих дітий; мущина, який не вповні є звязаний з родиною, котрого родина удержуєть ся независимо від його зарібку.

Нефаховий господарський робітник.

Нефаховий фабричний робітник.

Реґістрант, котрий сам не робив, або в користь котрого не зроблено достаточно умотивованої заяви.

Реґістрант, який не виповнить відповідий, уміщених в квестіонарі і в користь котрого не зроблено достаточних заяв.

Всі реґістранти, про яких не згадано ні в одній клясї.

II. кляса; належать:

Жонатий мущина з дітьми, або батько осиротілих дітий, коли жінка або діти або осиротілі діти не є залежні від його працї, тому, що мають инші жерела житєвої підмоги (крім зарібку або ощадностий матери), і що неприсутність реґістранта не позбавить їх підмоги.

Жонатий мущина, без дітий, котрого жінка, мимо того, що він має корисне занятє, не є в цїлости залежна в помочи з його працї тому, що жінка є фаховою робітницею в якійсь спеціяльній роботї, яку вона фізично може поконати і при якій вона є занята, або коли вона має безпроволочну нагоду без тяжкої працї сама удержувати ся.

Потрібний фаховий робітник на фармі, занятий при конечній роботї.

Потрібний заступник завідателя або співзавідатель, занятий в конечній галузи промислу.

III. кляса; належать:

Мущина, який удержує не свої власні діти, але є в зносинах з їх родичами.

Мущина, який удержує старих або немічних родичів.

Мущина, який удержує немічних братів або сестер.

Повітовий або міський урядник.

Добре вишколені фаєрмени або полісмени, які є найменьше три роки в службі.

Потрібний цловий урядник.

Потрібні робітники, заняті при пересилцї американської почти.

Потрібні ремісники або робітники, заняті в арсеналах.

Потрібні урядники, заняті в службі Злучених Держав.

Потрібні заступники завідателів, співзавідателї або самі завідателї потрібних рільничих галузий.

Потрібні високо фахові технічні або механічні знавцї в конечній галузи промислу.

Потрібні заступники завідателів або співзавідателї конечних рільничих галузий.

IV. кляса; належать:

Мущина, якого жінка або діти є вповні залежні від його працї.

Моряки, заняті в корабельній службі на мори у купців або горожан Злучених Держав.

Директори потрібних рільничих заводів.

Директори потрібних промислових заводів.

V. кляса; належать:

Законодатні, екзекутивні або судові урядники Злучених Держав або стейтів, територій або Колюмбійського Дистрикту.

Правильні або після приписів висьвячені духовні особи.

Студенти, які 18. мая 1917 року вже почали духовну практику в призваних школах.

Жовніри в армії або фльотї Злучених Держав.

Ворожі чужинцї.

Чужинцї (не ворожі), які заявили просьбу о увільненє.

Особи цїлком або вчасти фізично або умово неспосібні до військової служби.

Особи морально неспосібні на жовніра Злучених Держав.

Керманичі кораблів, які мають лайсенс і працюють в галузи свого покликаня.

Члени добре зорґанізованих релїґійних сект або орґанізацій, заснованих і істнуючих 18. мая 1917, котрих основна віра і принципи забороняють своїм членам брати у війнї участь в якійнебудь формі, і котрих релїґійне переконанє є проти війни або проти участи у війнї.

З повисших кляс можна довідати ся, хто до котрої меньше-більше буде належати. Крім того є ще ряд питань, які поділено на серії. Сема серія питань починає ся: „Чи ви є горожанином Злучених Держав". Хто скаже, що ні, того питають: „Чи ви заявили просьбу о увільнене від військової служби тому, що ви не є горожанином?" Хто при реґістрації просив о звільнене від військової служби, той мусить на повисше питане відповісти: „так", а тоді мусить зазначити дату і місце уродженя, коли і де прибув до сеї держави і инші подробиці сеї політичної території, а також мусить відповісти на питане: „Чи хоче повернути до своєї держави і вступити там до армії?"

Українські іміґранти з Колоколина беруть ся до патріотичної роботи.

Дня 14-го жовтня 1917 року кількох Українців, які виемігрували із села Колоколин, рогатинського повіту в Галичині, а які перебувають тепер в Ансонії, Конн., скликали збори своїх односельчан, аби порадити ся, яким способом помогти свому рідному селу. По довшій нараді всї прийшли до переконаня, що найкрасше є зібрати фонд на будову Українського Народного Дому в Колоколині.

Вибрано комітет, до котрого вийшли:

М. Пастернак, предс.;
В. Калина, кас.;
А. Гринишин, секр.

Сей комітет має заняти ся збіркою гроший між своїми односельчанами і між чужими, а по війні зібрану суму відіслати до рідного села на будову народного дому. Се буде найкрасший дар для народної справи в рідним селї, так страшно знищеним війною, а така інституція буде найкрасшою памяткою від колоколинських Українців, жиючих на вільній земли Вашінґтона.

Комітет просить і взиває всїх односельчан, які живуть по ріжних кольоніях і містах, аби спішили з датками і збірали на сю цїль жертви, де лише трафить ся нагода. У всїх справах голосити ся до комітету в Ансонії на адресу:

Mr. Andrew Hrynyshyn,
10 Oak St., Ansonia, Conn.

На перших зборах зложили жертви отсї добродії:

Я. Дмитрів	$30.00
С. Вдовичин	25.00
А. Гринишин	25.00
В. Калина	25.00
О. Вульчин	20.00
М. Пастернак	20.00
С. Ткач	20.00
А. Луговий	10.00
Разом	$175.00

Хто дальше?

Женщини працюють на треках Пенсильванійської зелїзниці.

115 женщин працюють пїками, шуфлями і т. п. на треках зелїзничої компанії „Пенсильванія" між Ню Йорк-Пітсбурґ.

„Наспів час вішати зрадників".

Джеймс Джерард, бувший американський амбасадор в Німеччині, говорячи публично на вічу у Пітсбурґу, Па., заявив, що прийшов вже час кождого зрадника вішати на стовпі лямпи, щоби тим способом забезпечити Америці щастє в сїй війнї.

Сьвященик, який помагав соціялїстови при виборах, зірвав з церквою.

Пресбітеріянський сьвященик, др. Аллен В. МекКарди, в Ню Йорку, який помагав соціялїстови Морісови Гілквітови в кампанії при виборах на майора Ню Йорку, покинув уже сьвященичий стан.

Пресбітеріянський церковний комітет старав ся наклонити МекКардого, щоби він назад повернув на лоно церкви, однак сей заявив, що як амбітний чоловік не може сього зробити.

„Я — заявив МекКарди — провинив ся проти 53-го закона „Книги Карности" (розд. VII.), а сей закон каже, що коли сьвященик провинить ся проти нього, то церковна власть мусить усунути його від всяких сьвященичих функцій. Тому я рішив ся сам уступити зі свого становища".

Конференція директорів поживи.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 16, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Адміністратори поживи 33 північних, східних і західних стейтів відбули у Вашінґтонї конференцію з урядниками адміністрації поживи, щоби засягнути інструкцій, аби можна як найлїпше провадити спільну кооперацію.

Не вільно курити близко фабрик.

Промислова комісія нюйорського стейту має небавом видати розпорядженє, що курити у фабричних будинках або близко фабричних будинків буде заборонено. Курити буде вільно лише тоді, коли заряд фабрики внесе в сїй справі письменну просьбу до бюра промислової комісії.

Проф. Дана на новім становищи.

Професор Ґенри Вадсворт Лонгфелов Дана, якого усунено з університету „Колюмбія" в Ню Йорку за його вороже становище супроти війни, приняв нову посаду професора суспільних наук в „Робітничім Університеті", який находить ся під ч. 7 Іст 15-та улиця в Ню Йорку.

Вводять науку релїґії в школах.

Нюйорське духовенство ріжних віроісповідань розпочало розмірно широку кампанію за тим, аби в усїх публичних школах завести примусову науку релїґії. Католицьке, протестантське і жидівське духовенство, злучивши ся під проводом кардинала Фарлея, склика батьків і материй на збори і сї підписують свої імена під жаданєм, аби в публичних школах завести примусово науку релїґії.

Ся кампанія вже має свої наслідки. Комітет духовенства робить заходи, щоби нюйорський стейтовий сойм назначив комісію, яка має зредаґувати шкільний підручник для науки релїґії. Коли шкільна комісія апробує сей підручник, тоді духовенство має повести кампанію, щоби сойм ухвалив закон, вводячи примусово науку релїґії в публичних школах.

73-лїтна суфражистка пійшла на 6 днів до арешту.

Пані Марія Нолен, 73-лїтна суфражистка з Джексонвіл, Флорида, дістала 6 днів арешту, з 30 иншими, за участь в демонстрації перед Білим Домом.

Справлене похибки.

Статю в попереднім числї „Свободи" п. з. „Поклик до Українців римсько-католицької віри" передруковано з житомірського „Громадянина", а не з „Горожанина", як се на початку згаданої статї через помилку зазначено.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Ґрецько-католицький вікарій і ексарх на цїлу Україну.

Перед своїм поворотом до Львова митрополит Андрій Шептицький назначив о. декана Цегельського з Камінки Струмилової (в Галичині) ґенеральним вікарієм на цїлу республіку Україну.

Рівночасно в Києві митрополит Шептицький оснував митрополичий ексархат на цїлу Україну, а сповнюванє його функцій припоручив тернопільському деканови, о. Громницькому.

Дещо зі східної Галичини.

Як тепер приходить ся тяжко жити нашим родинам у східній Галичині, може посьвідчити факт, що кілька днів по останнім відвороті російських військ в галицьких містах, занятих військами центральних держав, не можна вже було дістати ні муки, ні соли, ні нафти, ні шкіри, ні матерії на одіж. За 1 кільограм цукру треба було платити 18 корон, та й так ще тяжко було дістати.

А знищеня по містах представляють ся страшно. Так примiром:

Теребовля — знищена. Ненарушені остали лише крайчики міста, а також кілька домів при улици Софії Хшановскої. Маґістрат, аптика, ґімназія — спалені. Остала ся лише церква і ґр.-кат. приходство та будинок повітової ради.

Борщів попав до рук московської адміністрації 25. серпня 1914 року і без перерви находив ся в тих руках аж до половини мая 1917 р. Тоді адміністрація занятої Росією Галичини перейшла в руки Українця Дмитра Дорошенка, а вже 28. липня 1917 р. Борщів перейшов в руки австрійської адміністрації. При відвороті російських військ в місті діяли ся страшні рабунки. Зрабовано всї склепи, але не спалено нїодного дому.

Натомісць в **Озерянах** спалено при відвороті 120 домів.

Місточко **Скала** стоїть ненарушене ще від початку війни.

Гусятин знищений цїлком; трохи на початку війни, а решту докінчив останний відворот російських військ.

Чортків не є знищений. Згоріли лише касарні і деякі правительственні будинки.

Натомісць **Бучач** спалений цїлком. Стоїть лише церква, костел і кілька домів. Місто горіло чотири рази; раз в 1914 році, другий раз в 1915 р., третий в 1916 р., а четвертий в 1917 р., при останній офензиві центральних військ.

Монастириска знищені цїлком.

Підгайцї також знищені цїлком.

Бережани знищені частинно, але страшно.

Околиці між Золотою Липою і Стрипою — се пустиня. Поля неуправлені, міста і села попалені і поницені.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЕРРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 113, подає до відома, що в неділю, 18. падолиста б. р., о 7-мій годині вечер, відбудеть ся трикварталький мітинґ, на котрім кождий член повинен бути присутний, бо маємо дуже важні справи до полагодженя. Між иншим буде мова про уніформи до паради. — А. Клим, секр.

ФИЛЯДЕЛЬФИЯ, ПА. Подасть ся до відома, що мітинґ бр. св. Георгія, від. 239, відбудеть ся в неділю, 18. падолиста, в гали У. А. Горожан під ч. 822 Н. Фрейклін стріт. На сей мітинґ покликуєть ся всїх членів, бо є дуже важні справи до полагодженя. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо инакше будуть суспендовані. Будемо приймати нових членів до братства і до У. Н. Союза. — С. Вільчинський, предс.; І. Сорока, кас.; Н. Волос, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. Бр. св. Михаїла, від. 350, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеть ся в неділю, 18. падолиста, о годині 3-тій пополудни, в Редменс гали при Вілов улици. Всї члени обовязані явити ся на сїм мітинґу, бо є важні справи до полагодженя. Будеть ся вибирати новий уряд на рік 1918. Неприсутний член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Прийдіть і приведіть зі собою нових членів до братства і до У. Н. Союза. — І. Кресан, предс.; В. Бреяк, кас.; П. Тирчик, секр.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В сій рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів.—Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось доніс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте аґентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дякоучителїв і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешканє з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінятись з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В V. ДІЯХ

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 8 женщин і 7 мущин. — Ціна за примірник 30 цнт., за 15 примірників $3.35.

Замовленя і гроші посилайте до:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ПРОТОКОЛ

XIV. головної конвенції Українського Народного Союза, відбувшої ся в днях 22-го до 27-го жовтня 1917 р., в „Harrisburg Board of Trade Hall", 112-114 Market St., Harrisburg, Pa.

—o—

(Дальше).

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

за час від 1. серпня 1914 року до 30. вересня 1917 року, т. є. за час від послідної XIII. головної конвенції Українського Народного Союза.

ЗЛУЧЕНІ ВІДДІЛИ.

Від 1. серпня 1914 р. до 30. вересня 1917 р., т. є. від послідної XIII. Гол. Конвенції У. Н. Союза, слідуючі відділи зістали злучені згідно з §§ 198 і 199 статута У. Н. Союза:

Відділ 190. Бр. св. Володимира з відділом 76. Бр. св. Івана Хрест. (в грудни 1914). Оба відділи в Нюарк, Н. Дж. Злучені відділи творять від. 76 Бр св. Івана Хрестителя, Нюарк, Н. Дж.

Відділ 375. Сестр. Н. Зач. Пр. Д. Марії з відділом 209. Бр. св. Арх. Мих. (в січни 1915). Оба відділи в Картерет, Н. Дж. Злучені відділи творять від. 209 Бр. св. Михаїла в Картерет, Н. Дж.

Відділ 227. Бр. св. Івана Хрест. з відділом 113. Б. св. Василія (в марті 1915). Оба відділи в Дерри, Па. Злучені відділи творять від 113 Бр. св. Івана Хрестителя в Дерри, Па.

Відділ 236. Сестр. Н. З. Пресьв. Діви Марії з відділом 276. Бр. св. О. Николая (в лютім 1915). Оба відділи в Ембрідж, Па. Злучені відділи творять від. 276 Бр. св. О. Николая в Ембрідж, Па.

Відділ 307. Сестр. Зач. св. Анни з відділом 99. Бр. св. О. Николая (в цьвітни 1915). Оба відділи в Вілксбери, Па. Злучені відділи творять від. 99 Бр. св. О. Николая в Вілксбери, Па.

Відділ 48. Бр. св. Івана Хрест. з відділом 132 Тов. „Зап. Січ" (в цьвітни 1915). Оба відділи в Мікіспорт, Па. Злучені відділи творять від. 132 Тов. „Запорожська Січ" в Мікіспорт, Па.

Відділ 94. Бр. св. Тройці з відділом 254. Бр. св. Петра і Павла (в червни 1915). Оба відділи в Ню Брітен, Конн. Злучені відділи становлять від. 254 Бр. св. Петра і Павла в Ню Брітен, Конн.

Відділ 275. Сестр. Пр. Д. Марії з відділом 155. Тов. „Зап. Січ" (в липни 1915). Оба відділи в Перт Амбой, Н. Дж. Злучені відділи творять відділ 155 Тов. „Запорожська Січ" в Перт Амбой, Н. Дж.

Відділ 187. Тов. „Зап. Січ" з відділом 63. Тов. „Запорожська Січ" (перше Бр. св. О. Николая) (в липни 1915). Оба відділи у Форд Сіти, Па. Злучені відділи творять від. 63 Тов. „Запорожська Січ" у Форд Сіти, Па.

Відділ 346. Тов. „Запорожська Січ" з відділом 9. Бр. Пресьв. Богородиці (в жовтни 1916 р.). Оба відділи в Ст. Клейр, Па. Злучені відділи творять від. 9 Бр. Пресьв. Богородиці в Ст. Клейр, Па.

Відділ 20. Сестр М. Маркович з відділом 240. Сестр. св. Ольги (в липни 1917). Оба відділи в Шікаго, Ілл. Злучені відділи творять від. 240 Сестр. св. Ольги в Шікаго, Ілл.

Разом 22 відділи злучили ся в 11 відділів.

ЗРЕФОРМОВАНІ ВІДДІЛИ.

Від послідної XIII. Головної Конвенції У. Н. Союза слідуючі істнуючі відділи зістали зреформовані:

Ч. в.	Назва відділу і місцевість
7	Бр. Сошествія св. Духа, МкАду, Па.
9	Бр. Пр. Богородиці, Ст. Клейр, Па.
11	Бр. св. Івана Хрестителя, Ватербури, Конн.
25	Тов. „Свобода", Джерзи Сіти, Н. Дж.
28	Бр. св. Димитрія, Маганой Плейн, Па.
30	Бр. св. Андрея, Бреслав, Па.
42	Бр. св. Володимира, Пасейк, Н. Дж.
43	Бр. св. Василія, Сімпсон, Па.
50	Бр. Благ. Пресьв. Богородиці, Деслодж, Мо.
53	Тов. ім. Івана Франка, Пітсбурґ, Па.
54	Тов. ім. Тараса Шевченка, Олбани, Н. Й.
55	Тов. „Запорожська Січ", Ютіка, Н. Й.
78	Бр. св. О. Николая, Майнерсвіл, Па.
79	Бр. св. Юрія, Ґаррет, Па.
82	Бр. св. Петра і Павла, Ню Александрія, Па.
85	Бр. св. Михаїла, Гейзелтон, Па.
86	Бр. св. Кирила і Методія, Олифант, Па.
113	Бр. св. Івана Хрестителя, Дерри, Па.
135	Бр. св. Юрія, Смок Рон, Па.
136	Тов. „Січ", Карнеґі, Па.
162	Бр. св. Володимира, Скрентон, Па.
180	Бр. св. Петра і Павла, Скарбро, В. Ва.
192	Тов. „Запорожська Січ", Геркімер, Н. Й.
225	Бр. св. О. Николая, Деслодж, Мо.
245	Бр. св. Петра і Павла, Трентон, Н. Дж.
295	Бр. св. Духа, Акрон, Огайо.
303	Бр. св. Михаїла, Олвейн, Айова.
305	Бр. св. О. Николая, Брустон, Па.
315	Сестр. св. Ольги, Джерзи Сіти, Н. Дж.
320	Бр. св. Тройці, Балтімор, Мд.
322	Бр. св. Михаїла, Ґари, Інд.
347	Тов. „Запорожська Січ", Мілвіл, Н. Дж.
360	Бр. св. Івана Хрестителя, Лідвуд, Мо.
373	Сестр. св. Анни, Ленсфорд, Па.
280	Бр. св. Василія, Тейлор, Па.
381	Бр. св. О. Николая, Денбури, Конн.
385	Тов. ім. Богд. Хмельницького, Мінеаполіс, Мінн.

Разом 37 відділів.

РОЗВЯЗАНІ ВІДДІЛИ.

Слідуючі відділи зістали розвязані Головним Урядом У. Н. Союза згідно з §§ 201 і 253 статута У. Н. Союза, а членам розвязаних відділів видано переступні карти (листи) з правом приписаним статутом У. Н. С.

(З причини малого числа членів і неплаченя місячних вкладок).

Ч. в.	Назву відділу і місцевість	Місяць і рік			
3	Бр. св. Володимира, Олифанд, Па.	Май	1915	до відділу	86
5	Бр. св. Пп. Петра і Павла, Мт. Кармел, Па.	Цьвітень	1915	розійшли ся.	
8	Бр. св. Арх. Михаїла, Елмайра Гайтс, Н. Й.	Май	1916	„ „	38—292
17	Бр. Рождества Пр. Богородиці, Вест Павлет, Вт.	Май	1916	„ „	4—191
24	Бр. св. Йосифа Обручника, Шамокін, Па.	Серпень	1916	„ „	1
34	Бр. св. Петра і Павла, Олд Фордж, Па.	Цьвітень	1915	„ „	380
40	Бр. св. Володимира, Едвардсвіл, Па.	Цьвітень	1915	розійшли ся.	
44	Сестр. Пресьвятої Богородиці, Мт. Кармел, Па.	Цьвітень	1915	до відділу	2
75	Бр. св. Володимира, Мт. Кармел, Па.	Цьвітень	1915	„ „	2
89	Бр. св. Арх. Михаїла, Сімпсон, Па.	Серпень	1916	„ „	43
97	Бр. св. О. Николая, Марійон Гайтс, Па.	Цьвітень	1915	розійшли ся.	
100	Сестр. св. Ольги, Мікіспорт, Па.	Цьвітень	1915	до відділу	132
141	Бр. св. О. Николая, Літл Фолс, Н. Й.	Цьвітень	1915	розійшли ся.	
164	Бр. св. Івана Хрестителя, Норт Гедлей, Масс.	Май	1915	до відділу	52
171	Тов. „Запорожська Січ", С. С. Пітбурґ, Па.	Серпень	1916	„ „	60—96
194	Бр. Усп. Пресьв. Богородиці, Мінеаполіс, Мінн.	Червень	1915	„ „	385
207	Бр. св. Димитрія, Дженет, Па.	Цьвітень	1915	розійшли ся.	
250	Бр. Лицарів св. Ґеорґія, Н. С. Пітсбур, Па.	Май	1917	до відділу	53
271	Бр. св. О. Николая, Тресков, Па.	Май	1916	„ „	7
294	Бр. св. Арх. Михаїла, Мадера, Па.	Грудень	1914	„ „	135
309	Бр. св. Димитрія, Сиракюз, Н. Й.	Цьвітень	1915	„ „	39—317
311	Тов. мі. Маркіяна Шашкевича, Ню Йорк, Н. Й.	Грудень	1914	розійшли ся.	
356	Бр. св. Петра і Павла, Гонтінгтон, Інд.	Май	1916	„ „	270
395	Бр. св. О. Николая, Індіянополіс, Інд.	Март	1917	„ „	255

Разом 24 відділів.

ЗАМІТКА: На місце розвязаних відділів: 3, 5, 8, 17, 24, 34, 40, 44, 75, 89, 97 і 100 приняті зістали нові відділи, котрих назви і місцевости є подані в сім звіті між новоприступившими відділами.

ЗМІНА НАЗВ ВІДДІЛІВ.

за час від 1. серпня 1914 р. до 30. вересня 1917 р. слідуючі відділи Укр. Народ. Союза змінили свої назви згідно з § 197 статута організації:

В. 7 в МкАду, Па., з братства Покров. Пресьв. Богородиці на братство св. Духа.
В. 10 в Ансонія, конн.; з братства св. Петра і Павла на товариство ім. А. Бончевського.
В. 28 в Маганой Плейн, Па., з братства св. Пророка Ілії на братство св. Димитрія.
В. 42 в Пасейк, Н. Дж., з братства св. О. Николая на братство св. Володимира.
В. 53 в С. С. Пітсбурґ, Па., з братства о. Николая на товариство ім. Івана Франка.
В. 63 в Форд Сіти, Па., з братства св. о. Николая на товариство „Запорожська Січ".
В. 86 в Олифант, Па., з братства св. Петра і Павла на братство св. Кирила і Методія.
В. 90 в Сентралія, Па., в братства св. Петра і Павла на братство св. Михаїла.
В. 113 в Дерри, Па., з братства св. Василія на братство св. Івана Хрестителя.
В. 170 в Джерзи Сіти, Н. Дж., з товариства „Сокіл" на товариство „Українська Січ".
В. 191 в Трой Н. Й., з братства св. Володимира на братство св. О. Николая.
В. 347 в Мілвіл, Н. Дж., з братства св. Василія на товариство „Запорожська Січ".
В. 385 в Мінеаполіс, Мінн., з товариства „Запорожська Січ" на товариство Богдана Хмельницького.

Разом 13 відділів.

З І С Т А В Л Е Н Є.

Від XIII. Головної Конвенції У. Н. Союза, т. є. від 1-го серпня 1914 р. до 30-го вересня 1917 р., приступило до У. Н. Союза нових відділів	**70**
На XIII. Головній Конвенції У. Н. Союза, т. є. з кінцем липня 1914 р., Укр. Нар. Союз числив повних відділів	**398**
Від 1-го серпня 1914 р. до 30-го вересня 1917 р. злучило ся 22 відділів в	**11**
Від 1-го серпня 1914 р. до 30-го вересня 1917 р. зреформовано нових відділів зі старих членів	**1**
Разом	**480**

Від 1-го серпня 1914 р. до 30-го вересня 1917 р.:	
розвязано на підставі § 253 відділів	**164**
злучено на підставі §§ 198 і 199 відділів	**22**
розвязано на підставі §§ 201—253 відділів	**24**
Разом	**210**

ПРИБУТОК У ВІДДІЛАХ	**480**
УБУТОК У ВІДДІЛАХ	**210**
З ДНЕМ 30. ВЕРЕСНЯ 1917 Р. УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ЧИСЛИТЬ ВІДДІЛІВ	**270**

Р О З В Я З А Н І В І Д Д І Л И.

Слідуючі відділи зістали розвязані головним Урядом У. Н. Союза згідно з § 253 статута організації (за неплаченє місячних вкладок).

Ч. в.	Назва відділу і місцевість	Дата розвязання		Ч. в.	Назва відділу і місцевість	Дата розвязання	
6	Бр. св. Ап. Петра і Павла, Бравнсвіл, Па.	Грудень	1914	196	Бр. св. Тройці, Вайтінґ, Інд.	Грудень	1914
14	Бр. св. Арх. Михаїла, Ст. Луіс, Мо.	Март	1915	197	Бр. св. Арх. Михаїла, Своєрс, Па.	Цьвітень	1915
15	Бр. св. Івана Хрестителя, Бофало, Н. Й.	Падолист	1914	199	Сестр. Усп. Пр. Діви Марії, Вайтінґ, Інд.	Грудень	1914
16	Бр. Рожд. Пресьв. Богор., Ленсфорд, Па.	„	„	201	Бр. св. Михаїла, Віппані, Н. Дж.	„	„
20	Бр. св. Петра і Павла, Джесуп, Па.	Март	1915	204	Тов. „Укр. Просьвіта", Ню Йорк, Н. Й.	Падолист	„
21	Бр. св. Кир. і Мет., Мейфілд, Па.	Липень	„	208	Бр. св. Арх. Михаїла, Кінґстон, Па.	Грудень	„
23	Бр. св. Арх. Михаїла, Гомстед, Па.	Січень	„	212	Бр. св. Арх. Михаїла, Клівленд, Огайо	Цьвітень	1915
25	Бр. св. Івана Хрестителя, Травґер, Па.	Грудень	1914	216	Сестр. Покр. Пр. Богород., Гейзелтон, Па.	Март	„
26	Бр. Пресьв. Богородиці, Бел Вернон, Па.	Март	1915	219	Бр. св. Петра і Павла, Бейкертон, Па.	Май	„
27	Бр. св. Ап. Петра і Павла, Ґлен Лайон, Па.	Цьвітень	„	222	Бр. св. О. Николая, Маганой Сіти, Па.	Січень	„
31	Бр. св. Володимира, Сенека, Н. Й.	„	„	226	Бр. св. Івана Хрестителя, Іст Гемонд, Інд.	Грудень	1914
32	Бр. св. Ап. Петра і Павла, Травґер, Па.	Січень	„	231	Бр. св. Арх. Михаїла, Ешлей, Па.	Січень	1915
32	*Бр. св. О. Николая, Вайано, Па.	Май	1916	232	Тов. „Запор. Січ", Ню Александрія, Па.	Грудень	1914
33	Бр. Усп. Пресьв. Богор., Нортгемптон, Па.	Грудень	1914	242	Бр. св. Михаїла, Гавторн, Ілл.	Март	1915
35	Бр. Трох Сьвятителів, Витней, Па.	Січень	1915	249	Бр. св. О. Николая, Нантікок, Па.	„	„
36	Бр. св. Ів. Хрестителя, Скатдейл, Па.	Падолист	1914	252	Сестр. Н. З. Пр. Д. М., Нортгемптон, Па.	Грудень	1914
36	**Бр. св. О. Николая, Вендел, Па.	Цьвітень	1915	253	Бр. св. Петра і Павла, Лопез, Па.	Март	1915
37	Бр. св. О. Николая, Чісголм, Мінн.	Січень	1915	257	Тов. „Укр. Просьвіта", Спрінґ Валей, Н. Й.	Січень	„
46	Бр. св. Петра і Павла, Плимавт, Па.	Март	„	260	Бр. св. Кирила і Методія, Тейлор, Па.	Цьвітень	„
49	Бр. Пресьв. Богородиці, Павгетен, В. Ва.	Цьвітень	„	264	Бр. св. Івана Хрестителя, Джулет, Ілл.	Март	„
54	Бр. св. Арх. Михаїла, Терривіл, Конн.	Падолист	1914	265	Бр. св. Арх. Михаїла, Тейлор, Па.	„	„
55	Бр. св. Ап. Петра і Павла, Карнеґі, Па.	„	„	266	Сестр. Зач. Пр. Богород., Ґлен Лайон, Па.	Цьвітень	„
58	Бр. св. Володимира, Реймі, Па.	„	„	267	Сестр. Пресьв. Мелянії, Кінґстон, Па.	Грудень	1914
59	Бр. св. Ів. Хрестителя, Лейсенрінґ, Па.	Цьвітень	1915	268	Бр. св. Стефана, Дукейн. Па.	Січень	1915
60	Сестр. св. Анни, Балтімор, Мд.	Май	„	269	Бр. св. Михаїла, Іст Шікаго, Ілл.	Март	„
61	Бр. Ап. Петра і Павла, Дунло, Па.	Март	„	272	Бр. св. Михаїла, Делано, Па.	Падолист	1914
62	Сестр. Покр. Пр. Діви Марії, Лопез, Па.	Січень	„	273	Бр. св. Йосафата, Гудсон, Н. Й.	Март	1915
64	Тов. „Зап. Січ", Лонґ Айленд Сіти, Н. Й.	Март	„	279	Бр. св. Димитрія, Ґлен Кембел, Па.	Січень	„
68	Бр. св. О. Николая, Мілвокі, Віс.	Падолист	1914	280	Бр. св. Антонія, Стактон, Па.	Май	„
72	Бр. св. Володимира, Алден Стейшен, Па.	Грудень	„	281	Бр. св. Кузми і Дам., Манчестер, Н. Й.	Март	„
74	Бр. св. Ґеорґія, Ґренвіл, Н. Й.	Жовтень	1915	284	Бр. св. Івана Хрестителя, Ром, Н. Й.	Май	„
80	Бр. св. Арх. Михаїла, Експорт, Па.	Март	1915	285	Бр. св. Петра, Ґлеспорт, Па.	Грудень	1914
83	Сестр. „Любов", Карнеґі, Па.	„	„	287	Бр. Покр. Пресьв. Богородиці, Карнеґі, Па.	Падолист	„
84	Бр. св. Арх. Михаїла, Кенонсбурґ, Па.	Січень	1915	289	Бр. св. Василія, Елізабет, Н. Дж.	Червень	1915
88	Бр. св. Петра і Павла, Н. Тонаванда, Н. Й.	Вересень	„	293	Сестр. Покр. Пр. Богор., С. Дукейн, Па.	Падолист	1914
92	Бр. св. О. Николая, Тейлор, Па.	Март	„	297	Бр. св. Арх. Михаїла, Дравосбурґ, Па.	Січень	1915
93	Бр. св. Йосифа Обручника, Нюбурґ, О.	Січень	„	298	Бр. св. О. Николая, Голден, В. Ва.	Цьвітень	„
95	Бр. св. Арх. Михаїла, Бівер Медовс, Па.	„	„	299	Бр. св. Петра і Павла, Кент, Па.	„	„
101	Сестр. Пр. Богородиці, Кенонсбурґ, Па.	Март	1915	302	Бр. св. Стефана, Трентон, Па.	Падолист	1914
103	Бр. св. О. Николая, Супіріор, Віс.	„	„	304	Бр. св. О. Николая, Гілвуд, Па.	Май	1915
107	Бр. Бл. Пресьв. Гогородиці, Сейро, Па.	Грудень	1914	306	Бр. св. Івана Хрестителя, Комбола, Па.	Март	„
108	Бр. св. Володимира, Ню Йорк, Н. Й.	„	„	310	Сестр. Пр. Діви Марії, Гейзелтон, Па.	Січень	„
110	Бр. св. Петра і Павла, Літсдейл, Па.	Січень	1915	312	Бр. св. О. Николая, Рідінґ, Па.	Май	„
111	Тов. „Зап. Січ", Н. С. Пітсбурґ, Па.	Падолист	1914	313	Сестр. Усп. Пр. Богор., Трентон, Н. Дж.	Март	„
114	Бр. св. Петра і Павла, Денмор, Па.	„	„	319	Бр. св. О. Николая, Нюарк, Н. Дж.	„	„
115	Бр. св. Михаїла, Ню Філядельфія, Па.	Март	1915	321	Тов. „Зап. Січ", Кліфтон Гайтс, Па.	Жовтень	1914
116	Бр. св. Михаїла, Чісголм, Мінн.	Падолист	1914	325	Бр. св. Петра і Павла, Ботлер, Па.	Серпень	1915
118	Сестр. Пресьв. Богородиці, Пітсбурґ, Па.	„	„	327	Бр. св. Івана Хрестителя, Олд Фордж, Па.	Март	„
119	Бр. св. Михаїла, Лейтроб, Па.	Март	1915	328	Бр. св. Ів. Хрестителя, Торонто, Онт., Кан.	Падолист	1914
120	Бр. Пресьв. Богородиці, Спанґлер, Па.	Март	„	329	Бр. св. Прор. Ілії, Лічбурґ, Па.	„	„
121	Бр. св. Івана Хреститета给, Трентон, Н. Дж.	Март	„	331	Бр. св. Арх. Михаїла, Гейстінґ, Па.	Март	1915
122	Сестр. Пр. Діви Марії, Трентон, Н. Дж.	„	„	333	Бр. св. О. Николая, Пітсбурґ, Па.	Грудень	1914
126	Бр. св. Михаїла, Бівер Дейл, Па.	Падолист	1914	335	Сестр. Усп. Діви Марії, Сайксвіл, Па.	„	„
129	Бр. св. О. Николая, Сайксвіл, Па.	Січень	1915	337	Сестр. Неп. Зач. Д. Марії, Скрентон, Па.	Март	1915
130	Бр. св. Фльора і Лавра, Пітсбурґ, Па.	„	„	340	Тов. „Запорожська Січ", Бервік, Па.	Март	„
131	Сестр. св. Анни, Бівер Медовс, Па.	„	„	343	Тов. „Запорожська Січ", Едвардсвіл, Па.	Май	„
134	Бр. св. О. Николая, Ернест, Па.	Март	„	345	Бр. св. О. Николая, Вайено, Па.	Март	„
139	Бр. Усп. Пр. Богородиці, Ойл Сіти, Па.	„	„	348	Бр. св. Петра і Павла, Ютіка, Н. Й.	Падолист	1914
143	Бр. св. Димитрія, Віндбер, Па.	„	„	352	Сестр. св. Анни, Шікаго, Ілл.	„	„
144	Тов. „Тисьмениця", Ню Йорк, Н. Й.	„	„	353	Бр. св. Георгія, Майнерсвіл, Па.	Січень	1915
152	Сестр. Покр. Пр. Богородиці, Гомстед, Па.	Грудень	1914	358	Бр. св. Володимира, Паркесбурґ, Па.	Падолист	1914
153	Бр. св. О. Николая, Вест Бервік, Па.	Май	1915	359	Тов. ім. Б. Хмельницького, Клівленд, О.	„	„
154	Бр. св. Івана Хрестителя, Денмор, Па.	Січень	„	361	Сестр. Пресьв. Д. Марії, Донора, Па.	Цьвітень	1915
156	Бр. св. Антонія, Шефілд, Па.	Май	„	362	Бр. св. Івана Богослова, Скрентон, Па.	Вересень	1914
157	Бр. св. Димитрія, Донора, Па.	Січень	„	362	***Тов. „Просьвіта", Геркімер, Н. Й.	Липень	1915
158	Бр. св. Петра і Павла, Кріксайд, Па.	Цьвітень	1915	366	Бр. св. Івана Хрестителя, Фрілєнд, Па.	Май	„
159	Бр. св. Івана Хрестителя, Вілмердінґ, Па.	Май	„	368	Бр. св. Михаїла, Філядельфія, Па.	Падолист	1914
161	Бр. св. Петра і Павла, Тавер Сіти, Па.	Падолист	1914	372	Тов. „Просьвіта", Бруклин, Н. Й.	„	„
163	Бр. св. Арх. Михаїла, Літсдейл, Па.	Січень	1915	374	Бр. св. Арх. Михаїла, Кемден, Н. Дж.	Март	1915
166	Бр. св. Петра і Павла, Барнесборо, Па.	Цьвітень	„	376	Бр. Усп. Пр. Діви Марії, Сентралія, Па.	Цьвітень	„
167	Бр. св. Петра і Павла, Кумбола, Па.	Грудень	1914	377	Тов. „Просьвіта", Пембервік, Конн.	Падолист	1914
169	Бр. св. Івана Хрестителя, Скрентон, Па.	Март	1915	378	Бр. св. Николая, Пюритан, Па.	Липень	1915
172	Бр. св. Ів. Хрестителя, Фредерікставн, Па.	Падолист	1914	382	Сестр. Пр. Діви Марії, Вілмердінґ, Па.	Цьвітень	„
176	Бр. св. О. Николая, Нюбурґ, Н. Й.	Март	1915	383	Бр. св. Николая, Ґленвуд, Па.	Падолист	1914
177	Бр. св. Арх. Михаїла, Борщів, Алта, Кан.	Грудень	1914	386	Бр. св. Петра і Павла, Колвер, Па.	Лютий	1916
182	Бр. св. Івана Хрестителя, Діксонвіл, Па.	Март	1915	387	Тов. ім. Івана Франка, Олифант, Па.	Март	1915
183	Бр. св. Петра і Павла, Сондерленд, Масс.	Март	„	389	Сестр. Пр. Діви Марії, Бофало, Н. Й.	Падолист	1914
184	Бр. Покр. Пр. Богородиці, Вайтінґ, Інд.	Грудень	1914	390	Бр. Пресьв. Родина, Вунсокет, Р. Ай.	Грудень	„
185	Бр. св. Кирила і Методія, Гейзелтон, Па.	„	„	394	Бр. Пресьв. Тройці, Мікалпін, В. Ва.	Жовтень	1915
188	Сестр. св. Анни, Ґіптер, Па.	Март	1915	397	Бр. св. Петра і Павла, Крайтон, Па.	Март	1916
189	Бр. Усп. Пресьв. Богор. Савт Форд, Па.	Падолист	1914	398	Сест. св. Благовіщеня, Ларксвіл, Па.	Грудень	„
193	Бр. Усп. Пр. Богородиці, Ред Стар, В. Вв.	Март	1915	399	Бр. св. Димитрія, Френклін, Па.	Март	1914

Разом 164 відділів.

ЗАМІТКА: На місце розвязаних відділів: 6, 14, 15, 16, 20, 21, 23, 26, 27, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 46, 48, 49, 54, 55, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 68, 72, 74, 80, 83, 84, 88, 92, 93, 94, 95, 101, 103, 107, 108, 110, 111, 114, 115, 116, 118, 119, 273, 293 і 321 зістали приняті нові відділи, котрих назви і місцевости є подані в сім звіті між новоприступившими відділами.

* Від. 32 Бр. св. О. Николая, Вайано, Па., зістав принятий до У. Н. Союза в січни 1916 р. В маю 1916 р. зістав розвязаний згідно з § 253 статута У. Н. Союза.

** Від. 36 Бр. св. О. Николая, Вендел, Па., зістав принятий до У. Н. Союза в грудни 1914 р. В цьвітни 1915 р. зістав розвязаний згідно з § 253 статута У. Н. Союза.

*** Від. 362 Тов. „Просьвіта" в Геркімер, Н. Й., зістав принятий до У. Н. Союза в серпни 1914 р. В цьвітни 1915 р., зістав розвязаний згідно з § 253 статута У. Н. Союза.

(Дальше буде).

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНҐЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє баданє.

ПОВІДОМЛЯЄ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя якихнебудь ТРОЮЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних прирядів. Рівночасно в богато таких случаях, які передше вимагали операції, можна нині вилічитись цілком лїпше тим самим способом без ужитя ножа.

Маю в посїданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і збадати хорілі внутренности людського тїла і костия та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного сьвітла в тіло і забити ними заразливі бакцилї, які є причиною всїх недуг і людських недомагань. Той спосіб лїченя є не тільки нешкідливий, але дїйсно приємний і дуже користний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилїчимого, не підиимаюсь лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до виліченя, стараюсь вилїчити в як найкоротшим часї. ГОДИНИ офісові в понедїлки, середи, і пятниції від години 9. рано до 12. в полуднє. У вівтірки і четверги від 9. рано до 8. вечером. В суботу від 9. рано до 9. вечер. В недїлї від 9. рано до 12. перед полуднем.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНҐЕР.
153 E. 18th St., New York City.
близько стації елевейтру 3-ої евені і субвею.

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa,
ЛІКАР
(говорить по українськи)

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 28 літ досьвіду у лїченю. Я лїчу ревматизм, пропуклину, гемороїди, шкрофули, недуги легких, серця, жолудка, утробу, нирок, кишок, міхура, шкірні, як і всї недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаєсь при лїченю недуг крови. Голосіть ся особисто, почтою не лїчу. 105

Години принятя: від 9. рано до 8. веч., в пятниці від 9. до 5. лише, в неділї від 9. до 2.

Читайте „Свободу" і приєднуйте їй нових передплатників!

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ.
славний специяліст зі старого краю

поручає всім терпячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 165—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дїтий в своїм офісї або в домі пацієнтів, специяльно же на пропуклину при помочи специялїста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь злучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG.
301 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.

Години офісові: щоденно від 8-оі рано до 8-оі вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant.

МОЧОВІ ВІДХОДИ
реґулює В 24 ГОДИНАХ
Кожда пачка має напись 3 (MIDY)
Уникайте підробів.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий специяліст недуг мужеських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довірє специяліст недуг мужеських, котрий усе своє знанє і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ.
11. поверх. фронт. 76-89
614 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділї від 10. до 2.

ЗВІСНИЙ
Dr. GREY
СПЕЦІЯЛІСТ.
ЙОГО ОФІС ІСТНУЄ ПОНАД 30 ЛІТ.

117 E. 17th St., New York City,
близько Union Square.

Коли терпите на нирки або міхур, болї крижий, голову або груди, кашель, застуду, ечему, нервовість, катар, слабости носа, горла і жолудка, серця, запір, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральґію або яку иншу недугу, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея. Коли лікар, котрий лїчив Вас ще не вилїчив Вас, прийдіть до мене безпроволочно.

ПОРАДА ДАРОМ.—ЛІКИ $1.00

За професійну обслугу числить низькі ціни.

Години: від 9-оі до 8-оі; в неділї від 9-оі до 3-оі. 104—

ГОЛОВНА МЕДИЧНА
Лябораторія св. Михаїла

ПРЕДКЛАДАЄ ВАМ НАЙЛІПШІ І НАЙПОМІЧНІЙШІ СРЕДСТВА ПРОТИ ХРОНІЧНИХ І ЗАНЕДБАНИХ НЕДУГ, А ТАКСАМО І ПРОТИ ДРУГИХ СЛАБОСТИЙ. 117е—
ПИШІТЬ ПО ПОВНИЙ КАТАЛЬОҐ ВСІХ ПОЖИТОЧНИХ СРЕДСТВ ДО:

ST. MICHAEL MEDICINE COMPANY,
Dept. 10.
CARLSTADT, N. J.

ЗЛИШНЕ ВОЛОСЄ НА ЛИЦИ І РУКАХ.

Не оглядайте Вашого лица ані рук, дозволяючи вирастати на нім волосю. Можете усунути злишне волосє в 3 мінутах нашим винаходом, який поручають всї передові лікарі Америки і Европи. Се средство усуває волосє без болю, і справить Ваше лице чистим, гарним і приманим. Ми одержали богато листів з подякою від тих, котрі уживали се средство.

ВПОВНІ ҐВАРАНТОВАНЕ. Коли не вдоволить Вас, звернемо Вам гроші. Пришліть нам $1.00 грішми або стемпсами, адресуючи до: 121еч—

SALTZ CHEMICAL CO., Dept. 30,
500 E. 174th St., New York, N. Y.

Читайте українські книжки і ґазети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

Лїкарська поміч
у Д-ра М. ВІЛКЕСА, 56 RIVINGTON ST.

Лїкар з Києва. Має 20-лїтну практику. Обслугує членів многих Товариств а його совісна лїкарська опіка є звісною многим Українцям в Ню Йорку і околици. 115с—

Лїчить всякі недуги, як: ревматизм, кашель, недуги легких, катар жолудка, болї в кишках, болї в боках, руках і ногах та других частях тїла.

Коли Ви не осягнули належної помочи у других лїкарів а Ваша недуга стала застарілою і хронїчною, то не тратьте надії а зверніть ся прямо до мене а я ужию весь свій обширний досьвід, щоби Вас вилїчити за умірковану цїну. — Скірні і хронїчні недуги лїчу специяльним електричним сьвітлом. — Для лїпшого розслїду недуг уживаю електричні машини „екс-лучів". І тому легко можу лїчити всякі недуги. Розслїджую хемічно і під мікроскопом Вашу кров; уживаю найновійші медикаменти для успішного лїченя по цїнах умірковавих. Користайте з нагоди вилїчити ся з Вашої недуги поки ще час. — Коли Ви мешкаєте в околици Ню Йорку, то раджу Вам приїхати до мого кабїнету для огляненя Вас. За се жадаю малу заплату. Для позамісцевих пацієнтів старається о мешканє і числимо низькі цїни за лїченє.

ПЕРША ПОРАДА ДАРОМ.

DR. M. J. WILKES,
Office 56 RIVINGTON ST., Аптика 34 RIVINGTON ST.,
NEW YORK CITY.

Години офісові: від 10-ої рано до 10-ої вечер.

СРЕДСТВО НА ПОРІСТ ВОЛОСЯ.

УСПІШНЕ І ПРИРОДНЕ ЛІЧЕНЄ ЗОВСІМ ДАРОМ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ, ОБОХ ПОЛІВ.

Чи Вам випадає волосє? — Чи Вам волосє сивіє завчасно? — Чи воно є тверде і липке? — Чи маєте порплї або сверблєнє скіри на голові? — Чи Ви є лисі або лисієте?

Коли долягають Вам побіч вимінені терпіня, не занедбуйте їх, а сейчас усуньте. Зволїканє є небезпекою. Жадайте нашу ілюстровану книжку: „Кілька фактів про плеканє волося" (написану визначним европейським специялістом).

Хочемо переконати Вас, на наше ризико, що метода Кальвакури є найуспішнійшою в повисше вимінених долегливостях. Ми вишлемо Вам долярову пачку „Кальвакури" № 1 враз з книжочкою кождому, хто пришле свою адресу і залучить 10 цнт. на кошти пересилки. 136с—

Виріжте понизший купон і вишліть ще нині в листі до: Union Laboratory Box 501, Union, N. Y.

UNION LABORATORY, BOX 501, UNION, N. Y.
Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу прислати менї сейчас Вашу „Кальвакуру" № 1 за $1.00 і Вашу книжку

МЕДИЦИНА НА КАШЕЛЬ.

Коли потребуєте медицини на кашель, жадайте доброї. Ніколи не помиляйте ся домагаючи ся раз спробувану медицину, якою є

SEVERA'S
БАЛЬСАМ НА ПЛУЦА

Не тільки говорите: „Я хочу тільки щось на мій кашель". Привикайте ся жадати повним його іменем. Через се вистережете ся підробів. За послїдних 37 лїт Северас Бальсам на плуца був уважаний з знаменитим поводженем на кашель, перестуду і инші подібні недуги, яких кашель є найперкою ознакою, або як кашель в инфлюенції, катар плуц, запаленє горла, хрипка, а також поттон недуги. Се є найлучше средство для дорослих дітин.

Ціна 30 і 60 цнт. — По всїх друґшторах.

SEVERA'S таблетки на перестуду і кашель
усувають кашель в дуже коротким часі. Ціна 30 цнт.

SEVERA'S фамілійні ліки
спродають ся всюди по друґсторах. Жадайте „Севера" і вимовляйте їх повним назвиском. Коли не можете дістати на місцю, то замовляйте впрост з

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

ВИНАХІДНИКИ

Думаєте може над винаходом, хочете такий ОПАТЕНТУВАТИ, щоби опісля ПРОДАТИ, радьте ся вперед нас,—маєте готові рисунки з описом або модель винаходу—пришліть нам їх до БЕЗПЛАТНОГО ПРОВІРЕНЯ. Ми є ЕКСПЕРТИ і знавці патентів. Є ВИНАХІД ВАШ ВЖЕ В ОПАТЕНТОВАНЮ, ХОЧЕТЕ ЗНАТИ ЧИ І КОЛИ ВАМ ПАТЕНТ ДАДУТЬ, МИ ВАМ СКАЖЕМО. Пишіть до нас у СВОЇЙ МОВІ, жадайте нашої ґваранції як і даром лісту пошукуваних винаходів.

EDISON PATENT CO.
INC., 256 BROADWAY, NEW YORK [SV.]

ДЕНТИСТ
Dr. EMIL EICHEL (зі Львова)
49½—1st Ave., (cor. 3rd St.) NEW YORK, N. Y.

Виробляє зуби з золота 22 каратового, які виглядають як Ваші власні, пльомбує зіпсовані зуби і вириває зовсім без болю. Робота чиста і ґварантована а так дешева, що оплатить ся Вам і здалека приїхати. Години офісові від 10. рано до 9. вечером (крім пятниці), в неділю від 10. рано до 2. пополудни. 121—

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Хто докаже, що Кальварійське Лїчниче Вино не є успішне, звернемо гроші.

КАЛЬВАРІЙСЬКЕ
Reg. U. S. Patent Office
ЛІЧНИЧЕ ВИНО.

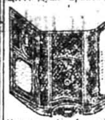
Неначе чудесом оцїлило сотки людий від передчасної смерти. ВИЛІЧИТЬ І ВАС коли терпите на запір, розвільненє і другі клопоти жолудка, коли терпите на брак апетиту, млоїть Вас, болить Вас голова, дістаєте великі сині обвідки під очима, худієте з дня на день, то не чекайте аж станете виглядати як страхопуд, але сейчас купіть собі КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Лїчниче Вино. Одна бутелька $1.00 у аптикаря, аґента або пишіть до самої фірми: 116вс27

D. WROBLEWSKI & CO.,
одинокі фабриканти і властителї,
196 E. 4th St., Dept. P-B.,
New York City.

Стережіть ся лихих підробів.

ТУТ МАЄТЕ СЕ — ЧОГО ВИ ВСЕ БАЖАЛИ.

Кишенковий ідентифікаційний пуларес з комбінаційним сховником лише ЗА 50 ЦНТ. Дуже практична річ для мущин і женщин. Сей скіряний і складаний пуларес з комбінаційним сховником має передїлки на паперові гроші і другі річи, як на марки, календарик, карту ідентифікаційну.

Не оставайте без сеї річи, коли вона так дешева. Вона варта для Вас $2.00. Пішліть 50 цнт. і подайте своє імя, назвиско і адресу. Додайте 10 цнт. на почтову пересилку. Або вишлемо C. O. D. Пишіть до: Fishleigh & Co., Dept. B 7—, Chicago, Ill. 134с—

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА.
Для ослаблених мущин.
Потребуєте післати нам лише 50 центів.

Ослаблені мущини як також нервові, зістануть радикально і раз на все вилїчені через ужитє средства NOVO. Є се, можна сказати, чудове средство, яке вилїчило вже тисячі недужих мущин. Коли Ви є недужі, коли долягає Вам нервове ослабленє, коли утратили силу, коли маєте мелянхолію, зимні руки і ноги, біль голови, запір, диспепсію, слабість нирок або инші недуги каналу уринного, неприємні сни, боязнь стрічатись з людьми, як се роблять другі, то зістанете уздоровлені при помочи средства NOVO. Се средство в розмірно короткім часї, зробить Вас сильним, здоровим і щасливим, так що будете всилї уживати всякі приємности житя. На доказ і для переконаня Вас о сім, що NOVO средство се дїйсно здїлає, вишлемо Вам ДАРОМ таку скількість сего средства, що Вам вистане на 15 днів, наколи пришлете нам свою адресу і імя, як також 50 центів в почтових марках або готівкою на оплаченє почтової пересилки і опакованє. Просимо звернути увагу на се, що се не є мала пробна пачка, але комплєтний запас, вистарчаючий на 15 днів, який дуже часто вистарчає на лїченє. Оферта є важна лише на ограничений час. Напишіть до нас безпроволочно, надміняючи часопись, в якій Ви читали се оголошенє а ми вишлемо Вам сейчас згадане средство. 115с—

NOVO COMPANY, Dept. 23.
Box 4000, Philadelphia, Pa.

ХОЧЕТЕ БУТИ БОГАТИМИ?

Пришлїть 10 центів, а вишлемо Вам пачку імітаційних банкнотів і катальоґ чудових новостий. Адресуйте: 131с51

PRACTICAL SALES CO., Dept. 8,
708 N. May St., Chicago, Ill.

НАЙНОВІЙШИМ СПОСОБОМ
усуваємо волосє з лица і инших частий тїла

РАЗ НА ВСЕ, БЕЗПОВОРОТНО
за дуже малым коштом. 116вс27

Усуваємо також прищі, веснянки, чорнушки, жовті плями, знаки віспові і другі нечистости пери і скіри. Голосіть ся особисто або пишіть до:

TKE SPARROW CHEMICAL CO.,
Dept. K—1, 196 East 4th St.,
NEW YORK, N. Y.

ВЕСЕЛА ОПЕРЕТА В 3-ОХ ДІЯХ
ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!
написав Антоній Ів. Нагорянський

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 4 женщини і 8 мущин. — Ціна за прим. 25 цнт. за 12 примірників $2.25.

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЧЕРЕЗ ДОВГІ РОКИ, УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ (САМІ МУЩИНИ) ПРИХОДИЛИ ДО МОГО ПРИВАТНОГО ОФІСУ.

Я є специяліст від всїх особистих недуг, як прим. гемороїди і т. и. Хронічні недуги (у мущин), недуги крови, нирок, міхура і других органів. Нові або старі випадки. Не ждіть. Курація в офісї д-ра Брайна в умірковавих цінах. Я доставляю лїки. Прийдіть вперве до мене, і защадіть час, гроші і терпінє. 30 лїт досьвіду. „Практика удосконалює".

ЛИШЕ МУЩИНИ. При першій візиті Др. Брайн може пояснити Вам, як можете бути вилїчені в можливо найкоротшім часї, а також скаже Вам ціну.

В моїм офісї говорить ся також Вашою мовою. Моя адреса:

Dr. BRYAN, 333 E. 17 St., New York City
(близько 2-оі евені)

Офіс вітворений: від 9-оі рано до 8-оі попол., в недїлї від 9-оі до 1-оі в пол.

ХОРІ ЛЮДИ!

Чи не стратили Ви терпеливости задля вашої недуґї.

З дня на день з року на рік віддаю лікарські услуги Українцям. Представте собі скільки хорих я уже вилїчив та скільки хорим я уприємнив житє. Коли Вам житє надоїло задля пробуваня ріжних лїкарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цїлковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 20 лїт з добрим успіхом всї недуги, як: неудольність, нечистість крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115—123—

Недуги заразливі і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „X лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лїкар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всїм

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Telephone: Gramarcy 3828.

Години принять: від 10. рано до 8. вечер. В недїлї від 10. рано до 1. пополудни.

140 EAST 22 ST, N.Y.

ЛІЧНИЦЯ Дра С. М. КАУФМАНА,
111 East 7th St., New York, N. Y.
2½ бльока від церкви св. Юрія.

Др. Кавфман звісний лїкар поміг і порадив сумлїнно тисячам мущин, женщин і дїтий в тяжких недугах скоро і дешево. Др. Кавфман має найріжнороднїйші машини до скорого лїченя і „X-Рейс", недугу св. Валєнтого, нервовости, паралїжу, ревматизму, ломанє костий, біль крижий і жолудка, недокровність, дихавицю, заворот голови, випаданє волося, всї недуги мущин і женщин, встрикує проти затроєню крови. Лїчу своїми лїками лише тих, котрих особисто оглядаю. Години від 9. рано до 9. вечер; в недїлю від 9. рано до 4. по обід. — Телефон: Орчард 6352. 130—

ПІД РОЗВАГУ УКРАЇНЦЯМ.

При повороті до краю і тут в Америці нема лїпшого ремесла від автомобільового. Наша школа видала 8,000 дол. на уладженє своєї школи. Нові машини. Хто навчить ся ними кермувати, той стане добрим шофером. Вдячність по всї часи. Зважте, що наша школа лїпша від других щодо її урядженя. Ми викладаємо у Вашій мові. У нас є денні і вечірні курси. Можете платити тижнево. Заки піидете до другої школи, зайдіть і порадьте ся з нами. ЗАПИСУЙТЕСЬ ДО ШКОЛИ ЩЕ НИНІ. 108-24

ARENA AUTO SCHOOL, 146 W. 56th St., NEW YORK, N. Y.

DR. HUNT, специяліст,

з понад 31-лїтною практикою хронїчних і нервових недуг мущин, женщин і дїтий. Ослабленє, нервовість, виснаженє нервів, безсонність, астма, брак енерґії, зміна житя у женщин, недуги серця, жолудка, утроби, легких, нирок, очий, уший, носа, горла і катар. Сумлїнна опіка. Умірковані цїни. Порада даром. Години: від 9-оі до 7.30, в недїлї і сьвята від 10-оі до 1-оі. 116—

261 WEST 42nd STREET, NEW YORK CITY.
(близько 8-оі евені).

НЕ ДОБРИЙ ПРИМІР дають ті одиниці, котрі хочуть читати „Свободу", а не платити за неї. Коли хто є бідний, то се зрозуміле, бо бідного треба спомогти. Але, хто має якийтакий гріш, той не повинен жалувати його на свою ґазету.

ДАРОМ! ДОСТАВЛЕНА ДО ВАШОЇ ХАТИ. КОТРУ ВИ З НИХ ХОЧЕТЕ?

Ми вишлемо котрубудь з тих найновійших моделів, коли пришлете нам покизший купон і **$3.00**

Також вишлемо Вам ЗОВСІМ ДАРОМ 20 найновійших і найгарнійших українських пісень, 500 шпильок і ґваранцію на 20 лїт.
При одержаню машини і дарунків, заплатите решту $17.50.

MELROSE GRAFONOLA CO.,
752 Melrose Avenue,
Bronx, N. Y.

Імя ....
Улиця ....
Місто U-10

ЛІКАР з поверх 37-лїтною практикою.
ДЛЯ ТИХ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ ЛІКАРСЬКОЇ ПОМОЧИ.

Много а много людий терпить і болїє від всїляких недуг і не находить помочи. Дармо витрачуючи свої гроші на всїлякі средства і лїки задля незнаня анґлїйської мови. І чому Проф. Овен, М. Д. привернув тисячі людий до доброго здоровля? Бо він через довгі лїта своєї лїкарської практики студіював кожду недугу так довго, аж пізнав усї причини і помічні лїки. — Коли Ви терпите на якубудь недугу, і коли Вас лїчено однак без успіху, не ждіть довше — приходіть і жадайте поради, а се не коштує Вас нічого. Тодї Проф. Овен, М. Д. скаже Вам, чи є яка поміч на відзисканє Вашого здоровля і животности. Кромі многих ріжнородних недуг Др. Овен лїчить пропуклину без операції і різаня. 116—

Тому не зволїкайте, але прийдіть сейчас або опишіть в подробицях Ваші терпіня і недомаганя у Вашій рідній мові на отсю адресу:

PROF. OWEN, 221 E. 17th STREET, Dept. 12., NEW YORK, N. Y.

Години офісові: Щодня від 10-оі до 5-оі. В недїлї від 10-оі до 1-оі. У вівторки і пятниції аж до 8-оі години вечер.